

Ministerstwo Edukacji Narodowej przygotowało informację zatytułowaną „Wychowawcza rola szkoły – wychowanie do wartości”.

Jak wskazano w informacji wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania. Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka: w domu, w szkole, na wakacjach, tam, gdzie młody człowiek przebywa – wszystko co się dzieje wokół dziecka ma znaczenie wychowawcze.

Wychowanie do wartości zakłada przede wszystkim podmiotowe traktowanie dziecka, a co za tym idzie umiar w stosowaniu tak swobody jak i przymusu. Najogólniej mówiąc o „wychowaniu do wartości” mamy na myśli wychowanie do wartości postrzeganych i rozumianych jako pozytywne – w znaczeniu: ogólnoludzkich, wyższych, duchowych. Dorastanie do wartości wymaga także bezpośredniego poznania i doznania odkrywanych wartości w codziennym życiu, co z kolei wymaga zetknięcia się z wzorcami osobowymi, z wartościowymi działaniami, oraz dobrymi praktykami.

Działalność wychowawcza szkoły należy do podstawowych celów polityki edukacyjnej państwa.

W informacji wskazano na kilka obszarów, które mają wpływ na wychowanie do wartości młodego pokolenia.

Podstawa programowa/program wychowawczy szkoły

Podstawa programowa kształcenia ogólnego podaje bardzo konkretne cechy i wartości, ku którym zmierza proces wychowawczy w szkole i które muszą być uwzględnione w programach wychowania przedszkolnego oraz w programach nauczania:

W procesie kształcenia ogólnego szkoła kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej. W rozwoju społecznym bardzo ważne jest kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji.

Rodzice i nauczyciele

Prawo oświatowe stwarza możliwości organom społecznym dla wyznaczania kierunków działań wychowawczych. Zgodnie z przepisami art. 53 ustawy o systemie oświaty działająca w każdej szkole Rada Rodziców, uchwała, w porozumieniu z radą pedagogiczną, program wychowawczy oraz program profilaktyki szkoły, które z założenia są kluczowymi dokumentami nadającymi bieg wszystkim działaniom wychowawczym podejmowanym na terenie szkoły. Rada Rodziców ma prawo do występowania do dyrektora szkoły i innych organów szkoły, organu prowadzącego szkołę oraz do organu sprawującego nadzór pedagogiczny z wnioskami i opiniami we wszystkich sprawach szkoły oraz awansu zawodowego nauczycieli, możliwości te w zbyt wielu jeszcze przypadkach nie są właściwie

wykorzystywane.

Problematyka wychowawcza znajduje także odzwierciedlenie w zapisach Karty Nauczyciela³, np. w art. 6 – Nauczyciel obowiązany jest rzetelnie realizować podstawowe funkcje szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą oraz podczas zdobywania kolejnych stopni awansu zawodowego przez nauczycieli.

Wymagania wobec szkół i placówek

Minister Edukacji Narodowej określił wymagania⁵ dla szkół i placówek, których realizacja spełnianie jest obowiązkiem szkoły, a sposób, w jaki są realizowane zależy od jej autonomicznych decyzji.

Jednym z 12 wymagań wobec szkół i placówek jest wymaganie pn.: Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne, w którego charakterystyce wskazano, że pożądanym działaniem jest, aby w szkole lub placówce, wspólnie z uczniami i rodzicami, analizować podejmowane działania

wychowawcze i profilaktyczne, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań, a także oceniać ich skuteczność oraz, w razie potrzeby, modyfikować.

Nadzór pedagogiczny

Nad realizowaniem przez szkoły i placówki zadań z zakresu wychowania dzieci i młodzieży bezpośredni nadzór sprawuje kurator oświaty. Kuratorzy oświaty, w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego, przeprowadzają w szkołach i placówkach kontrole

Pozalekcyjna działalność szkoły

Duże znaczenie w procesie dydaktyczno-wychowawczego oddziaływania na dzieci i młodzież mają również zajęcia pozalekcyjne. Działalność pozalekcyjna uwzględniona w szkolnym zestawie programów nauczania oraz w programie wychowawczym powinna tworzyć spójną całość pracy edukacyjnej szkoły.

Duże oddziaływanie na dzieci i młodzież mają również organizowane przez szkołę różnorodne formy krajoznawstwa i turystyki, w ramach zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych i pozaszkolnych, które mają na celu:

- poznawanie kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii,
- poszerzanie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego,
- wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania.

Czas wolny

Działalność szkoły w wykonywaniu zadań edukacyjnych, wychowawczych i profilaktycznych uzupełniają placówki wychowania pozaszkolnego (np. pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, międzyszkolne ośrodki sportowe, ogniska pracy pozaszkolnej, ogrody jordanowskie), które realizują swe zadania statutowe, poprzez m.in. prowadzenie zajęć artystycznych wspierających rozwój dzieci i młodzieży, organizowanie imprez, wypoczynku i rekreacji, realizowanie programów edukacyjnych, kulturalnych i profilaktyczno-wychowawczych, w tym również w duchu wychowania patriotycznego i

Wychowawcza rola szkoły - informacja MEN

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: niedziela, 22, maj 2016 00:00

Katarzyna Liszka-Michałka

Odłony: 25996

obywatelskiego, oraz prowadzenie działań alternatywnych dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych uzależnieniami i niedostosowaniem społecznym.

Czas wolny od zajęć szkolnych wykorzystywany jest do organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży. Przygotowywana przez organizatorów wypoczynku oferta, oprócz funkcji rekreacyjnych, zawiera również wiele elementów edukacyjnych i wychowawczych, zmierza do poprawy zdrowia, kondycji fizycznej oraz pogłębienia zainteresowań dzieci i młodzieży, zgodnie z indywidualnymi potrzebami uczestników, pozostawiając po wypoczynku dobre wspomnienia.

Na podstawie powyższego zauważyć należy, że cele wychowania są wszechobecne w każdym aspekcie życia szkoły. Ich źródło i podstawy można znaleźć w przepisach oświatowych, a realizacja procesu wychowawczego w szkole, to długotrwały i odpowiedzialny proces jego wszystkich interesariuszy.

Szkolne wychowanie dzieje się w każdym momencie przebywania ucznia w szkole, gdyż każda realizowana czy dziejąca się aktywność w szkole ma dla ucznia znaczenie wychowawcze.